

**Examenul național de bacalaureat 2021**  
**Proba E. d)**  
**Sociologie**

**Testul 6**

**Profilul umanist din filiera teoretică**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece punct din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

**I. Tétel**

**(30 punct)**

Îrja a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Ami a hagyományos társadalmak családjában a szülő-gyermek kapcsolatát jellemezte:
  - a. a felnőttek és gyermekek viszonyának intenzív demokratizálódását
  - b. a szülők gyermekeik tettei iránt mutatott magasfokú toleranciája
  - c. a szülői tekintély és dominancia
  - d. a gyermekek karrierválasztásban biztosított magasfokú szabadsága
2. A vallás:
  - a. a szentségre vonatkozó hiedelmek és gyakorlatok egységes rendszere
  - b. a papok által megvalósított emberközi kommunikációs tevékenység
  - c. egy nyelvi jelekből, szimbólumokból és szabályokból álló összetett rendszer
  - d. egy olyan szervezetet, amelynek végső célja a hatalom megszerzése és befolyásolása
3. Az ellenzéki politikai pártok:
  - a. ahhoz, hogy bizonyos előnyökből részesüljenek, minél hosszabb ideig hatalmon maradnak
  - b. soha nem ellenzik a kormánypártok javaslatait
  - c. a kormányzati kezdeményezésekre politikai alternatívákat dolgoznak ki
  - d. a kortárs társadalomból teljesen eltűntek
4. Amiben a család érzelmi funkciója áll:
  - a. a gyermekek nemzése és felnevelése
  - b. a családtagok életfenntartásához és fejlődéséhez szükséges anyagi feltételek előteremtése
  - c. a nyelv, a szokások, a viselkedésmoделlek és társadalmi értékek átörökítése
  - d. a gyermek érzelmi igényeit kielégítő környezet nyújtása
5. Sok modern állam alkotmánya rögzíti a képviseleti kormányzás elvét, ami nem jelent mást, mint:
  - a. annak a lehetőségét, hogy az állam függetlenül dönthet belső és külső ügyekben
  - b. a hatalom minél több intézmény és személy közötti megosztásának fennállása
  - c. ugyanazon jogok biztosítása az állam összes polgára számára
  - d. a nép, szavazások által megválasztott képviselők általi kormányzása
6. Egy végzős, aki társadalmi problémák megoldását célzó magánkezdeményezésekben szeretne önkéntes tevékenységet végezni:
  - a. egy civil szervezethez csatlakozhat
  - b. saját céget alapíthat, amely által profithoz jut
  - c. ahhoz, hogy fizetése legyen, állami intézménybe válhat alkalmazottá
  - d. nem tehet semmit a hátrányos helyzetben levő csoportok támogatása érdekében
7. Az iskola szerepköréhez soroljuk:
  - a. a tudományos megismerés rovására, a spontán megismerés iránti érdeklődés támogatását
  - b. a diákok személyiségének és autonómiájának fejlődéséhez való hozzájárulást
  - c. az oktatásbeli esélyegyenlőség megjelenésének előidézését

- d. a társadalmi intézményekbe való bejutás zárolását
8. A jóléti állam a gazdasági tevékenység többirányúsítására törekszik, aminek bizonyítéka:
- biztosítja az államon belüli hatalomszétválasztás elvének gyakorlatba ültetését
  - a méltó megélhetőség biztosítása érdekében az egyéneknek és családoknak egy minimális jövedelmet biztosít
  - biztosítja, hogy a közintézmények képviselőit a nép a hatalom és az irányítás jogával ruházza fel
  - versenyképes közintézmények meglétét biztosítja
9. A szervezetek hatékony tevékenységének alapja:
- a csoportmunka szükségességének megkérdőjelezése
  - az egyéneknek ne kapcsolódjanak be az az előre meghatározott célok megvalósításába
  - jól meghatározott követendő célok hiánya
  - a tagok erőfeszítésének irányítása egy közös cél elérése érdekében
10. Amikor egy osztályközösség ahhoz, hogy az igazságszolgáltatási hatalomról több információt szerezzen, városa törvényszékét látogatja meg, akkor a nevelési forma, amely ebben a helyzetben előtérbe kerül:
- formális
  - informális
  - nonformális
  - iskolai

## II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban a szociológiai kutatás módszertanára vonatkozó fogalmak vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz állítások. Írják a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

- |                          |                                                                                                                          |
|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a. szociológiai kísérlet | 1. Az írott kérdéseken és válaszokon alapuló kutatási technikát jelenti.                                                 |
| b. alkotmány             | 2. A családi diádot feltételezi.                                                                                         |
| c. kérdőív               | 3. Olyan kutatási módszer, amely a függő és független változókra hivatkozik.                                             |
| d. megfigyelési lap      | 4. Egy hivatalos társadalmi dokumentum.                                                                                  |
|                          | 5. Egy olyan kutatási eszközt, amelyet az érzékek (látás, hallás stb.) segítségével nyert adatok rögzítésére használnak. |

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

*A szocializáció egy olyan folyamat, amely megismerteti az emberekkel a társadalom normáit és szokásait. Ez a folyamat segíti az egyéneket a társadalmi elvárásokhoz való alkalmazkodását, segíti a társadalmat a zökkenőmentes működésben. Egy személy szocializációjában szerepet játszanak a családtagok, a tanárok, különböző intézmények vezetői és a játszótársak.*

A fenti szöveg alapján válaszoljon az alábbi kérelmekre:

- Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát! **2 pont**
- Magyarázza meg, körülbelül fél oldalas terjedelemben, a szövegben megemlített két szociológiai fogalom interakcióba lépésének sajátos módját! **10 pont**
- Érveljen azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: *minél több egyén pozitív szocializációja a társadalomban az élet minőségének javulásához vezet.* **3 pont**
- Mutassa be, az iskolának az új társadalmi szerepek és értékek felvállalásában játszott szerepének jelentőségére vonatkozó nézőpontját! **3 pont**

### **III. TÉTEL**

**(30 pont)**

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Pontosítsa a *referenciacsoport* fogalmát! **4 pont**
2. Említse meg az előírt státus két jellemzőjét! **6 pont**
3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, a *társadalmi viszonyok* és *társadalmi csoport* fogalmai közötti összefüggést! **10 pont**
4. Példával szemléltesse annak módját, ahogyan egy személy által betöltött két vagy több szerep konfliktusa megnyilvánulhat! **4 pont**
5. Érveljen körülbelül tíz soros terjedelemben azon kijelentés mellett, miszerint: *a modern társadalmak az érdemre összpontosítanak!* **6 pont**